

Διακήρυξη για το Διαπολιτισμικό Διάλογο των Φεστιβάλ Τεχνών

Μέσα στα πλαίσια της ολοένα αυξανόμενης παγκοσμιοποιημένης και πολυπολιτισμικής κοινωνίας, η πολιτισμική ποικιλομορφία (cultural diversity) αποτελεί πλέον κύριο μέλημα. Τα μεταναστευτικά ρεύματα και η διαδοχική μεγέθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν φέρει τους Ευρωπαϊκούς πληθυσμούς και κουλτούρες σε μια συνεχή επικοινωνία και ανταλλαγή, έτσι ώστε η ζωή σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία να αποτελεί πλέον καθημερινότητα για χιλιάδες ανθρώπους.

Η σπουδαιότητα και ο ρόλος της κουλτούρας μέσα στη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης αποτελούν πλέον θέματα τα οποία δε μπορούν να παραγκωνιστούν. Σε αυτό το νέο κοινωνικό πλαίσιο, οι διαφορετικές εκφάνσεις της πολιτισμικής ταυτότητας του ατόμου και των τοπικών κοινωνιών υπόκεινται διαρκώς σε μια διαδικασία ανανέωσης και αναθεώρησης. Τα φεστιβάλ έχουν αποτελέσει πρωταγωνιστικό ρόλο σε όλη αυτήν τη διαδικασία, καθώς εκπροσωπούν έναν ιδανικό τόπο και ατμόσφαιρα μέσα στην οποία διαφορετικά πολιτισμικά ρεύματα και φαινόμενα, στενά σχετιζόμενα με τη μετανάστευση και την πολυπολιτισμικότητα, δημιουργούν έναν ιδανικό τόπο έκφρασης ελευθερίας. Επιπρόσθετα, τα φεστιβάλ αποτελούν κινητήριους μηχανισμούς προώθησης και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ελευθερίας της έκφρασης και με τα προγράμματά τους ενισχύεται η διακίνηση ιδεών και ανθρώπων, καθώς και η δημιουργία πλαισίων μιας πιο αρμονικής συμβίωσης και ενεργής συμμετοχής αυτών που φέρουν την Ευρωπαϊκή υπηκοότητα.

Τα Ευρωπαϊκά φεστιβάλ τεχνών έχουν ηγηθεί μιας ζωτικής διαδικασίας διάδοσης διαφορετικών Ευρωπαϊκών πολιτισμικών ρευμάτων και τεχνών, τα οποία με τη σειρά τους αποτελούν ένα σημαντικό βήμα προς την ανάπτυξη διαπολιτισμικών δυναμικών και χαρακτηριστικών. Τα φεστιβάλ, όχι μόνο σέβονται και προωθούν την τοπική και εθνική ποικιλομορφία των τοπικών κοινωνιών, της κουλτούρας τους, των

αξιών και παραδόσεών τους, αλλά ταυτόχρονα αναδεικνύουν την κοινή Ευρωπαϊκή κληρονομιά και ενδυναμώνουν τη νοστορπία μιας αμοιβαίας ανταλλαγής και σεβασμού της πολιτισμικής ποικιλομορφίας. Λιγότερο προνομιούχες κοινωνικές τάξεις, νέοι και μειονότητες, οποίοι ζουν σε μια πιο διευρυμένη και πολύπλοκη κοινωνία, πρέπει πλέον να έχουν τη δυνατότητα ενεργής κοινωνικής συμμετοχής, όπως και όλοι όσοι ζουν προσωρινά στην Ε.Ε.

Η πολιτισμική ποικιλομορφία, ο διαπολιτισμικός διάλογος και οι οικονομικές επιπτώσεις της κουλτούρας αποτελούν πλέον πρωταρχικά θέματα στην ατζέντα της Ε.Ε. Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διακηρύξει το 2008 σε Ευρωπαϊκή Χρονιά Διαπολιτισμικού Διαλόγου είναι το πιο πρόσφατο βήμα

σε ένα μακροχρόνιο πλάνο για τη δημιουργία μιας πιο δεμένης ένωσης μεταξύ των πληθυσμών της Ευρώπης. Επιπλέον, το βήμα αυτό προσδίδει τη δυνατότητα σε όλους τους κατοίκους να συμμετέχουν ενεργά στο διαπολιτισμικό διάλογο, έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμικών ταυτοτήτων και πεποιθήσεων, να προβληθεί η κοινή πολιτισμική κληρονομιά και ταυτόχρονα να αναγνωριστούν με σεβασμό όλες οι διαφορές και οι ιδιαιτερότητες των ατομικών και τοπικών εμπειριών.

Τα φεστιβάλ έχουν ένα δυναμικό ρόλο στο να μετατρέπουν μια πολυπολιτισμική σε μια διαπολιτισμική κοινωνία και αποτελούν ένα στρατηγικό βήμα στη διαδικασία της ενσωμάτωσης:

- Πρώτα απ' όλα, τα φεστιβάλ προσεγγίζουν ένα ευρύ φάσμα κοινού. Ο αριθμός των ανθρώπων που παρακολουθούν φεστιβάλ ολοένα αυξάνεται, γεγονός το οποίο αποδεικνύει ένα συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για εκδηλώσεις, οι οποίες διοργανώνονται στα πλαίσια των φεστιβάλ. Η προσέγγιση ενός όσο το δυνατό μεγαλύτερου αριθμού ανθρώπων για την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου είναι ένας πολύ σημαντικός σκοπός, καθώς δεν είναι δυνατό να υπάρξει διαπολιτισμική αλληλεπίδραση εάν οι άνθρωποι δεν έχουν τα μέσα και τους τρόπους για να έρθουν σε επικοινωνία.
- Τα φεστιβάλ δίνουν στους καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο τη δυνατότητα να αυξάνουν και να αναπτύσσουν την καλλιτεχνική εμπειρία, και έτσι δίνουν το έναυσμα για μια διαδικασία αμοιβαίας ανταλλαγής καλλιτεχνικής δημιουργίας ανάμεσα σε διαφορετικές χώρες. Συγκεκριμένα, τα προγράμματα για τους καλλιτέχνες που ζουν και εργάζονται στις χώρες κατοικίας τους (artists-in-residence programmes) τους δίνουν ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ζουν και να εργάζονται σε καινούρια πλαίσια και να συνδυάζουν την προσωπική τους εμπειρία με αυτή των ντόπιων, και μ' αυτόν τον τρόπο να δημιουργούν ένα λαμπρό παράδειγμα ενσωμάτωσης.
- Σε σχέση με άλλα μέσα, το κοινό που παρακολουθεί φεστιβαλικά γεγονότα ενθαρρύνεται για να συμμετέχει ενεργά σε αυτά. Τα φεστιβάλ, με την υπόστασή τους ως γεγονότα και στιγμές που μπορούν να μοιραστούν ταυτόχρονα από μεγάλο αριθμό ανθρώπων, ενδυναμώνουν την έννοια της συμμετοχής και προβάλλουν το αίσθημα του «ανήκω», καθώς αποτελούν εκφράσεις της τοπικής κοινωνίας, αλλά και ταυτόχρονα επισημαίνουν διεθνή και ευρωπαϊκά θέματα.
- Τα φεστιβάλ τονώνουν τον πολιτιστικό τουρισμό. Κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέπτες αποφασίζουν να παρακολουθήσουν φεστιβάλ σε διαφορετικές περιοχές ή χώρες, κι έτσι έρχονται σε επαφή με νέες και

διαφορετικές προς αυτούς κουλτούρες, ξένες παραδόσεις και ιστορικά στοιχεία.

- Τα φεστιβάλ αποτελούν ένα μοναδικό τρόπο έκφρασης της τοπικής κοινωνίας, καθώς είναι πολύ στενά συνδεδεμένα με το τοπικό περιβάλλον, ενώ πολύ συχνά συνδέονται με εθνικά και διεθνή πλαίσια. Επιπλέον, συνιστούν πρόκληση για τις τοπικές παραδόσεις, καθώς αναγνωρίζουν την πολιτισμική ιδιαιτερότητα και ποικιλομορφία, αλλά ταυτόχρονα υποκινούν την καινοτομία και σέβονται την κοινή πολιτισμική κληρονομιά.
- Τα φεστιβάλ έχουν έναν πρωταρχικό ρόλο μέσα στα πλαίσια της εκπαίδευσης, προβάλλοντας τη νοστορπία ευγενούς άμιλλας και πλάθοντας κατανόηση και σεβασμό ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων. Οι παράλληλες και παράλληλες εκδηλώσεις, η εκτεταμένη χρήση νέων τεχνολογιών, ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων για τους νέους, αποτελούν ιδιαίτερα χρήσιμα εργαλεία για την προσέγγιση των νέων και της ενδυνάμωσης της μεταξύ τους επικοινωνίας, της ανταλλαγής αξιών, όπως ο σεβασμός στις ξένες κουλτούρες, και έτσι γίνονται οι αφετηρία για εκπαιδευτικές διαδικασίες μέσα στα πλαίσια της διαπολιτισμικής ανταλλαγής.
- Οι παράλληλες εκδηλώσεις προσδίδουν εύκολη και ανοιχτή πρόσβαση στις πολιτιστικές δραστηριότητες των φεστιβάλ σε όλων των ειδών ακροατήρια και προσελκύουν όλων των ειδών ανθρώπους, έτσι ώστε ενδυναμώνουν με αυτόν τον τρόπο τη διαδικασία της κοινωνικής ένταξης. Ολοένα και περισσότερο οι φεστιβαλικές εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα σε μια γιορταστική ατμόσφαιρα και σε ανοιχτούς εξωτερικούς χώρους οι οποίοι έχουν εύκολη πρόσβαση σε όλους, περιλαμβανομένους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες, καθώς και εθνικές και πολιτισμικές μειονότητες

Φεστιβάλ και άλλοι φορείς που υπογράφουν τη Διακήρυξη δεσμεύονται:

- Στην εποικοδόμηση ενός αποτελεσματικού διαλόγου, με την πεποίθηση ότι ένας τέτοιος διάλογος αντιπροσωπεύει ένα εργαλείο ειρηνικής αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες, εθνικές ομάδες, θρησκείες, γλώσσες, πεποιθήσεις και κοινωνικά πλαίσια. Μια τέτοια αλληλεπίδραση με τη σειρά της θα ενθαρρύνει, μέσα στα πλαίσια σεβασμού και εμπλουτισμού, την ανταλλαγή ιδεών και θα βοηθήσει άτομα και κοινότητες στον καθορισμό ορίων;
- Στην επίγνωση και συνειδητοποίηση του Διαπολιτισμικού Διαλόγου ανάμεσα στους καλλιτέχνες, managers, συνεργάτες, εθελοντές ως μια ανταλλαγή μεταξύ των κοινοτήτων και ατόμων στα πλαίσια του σεβασμού και της ελευθερίας, η οποία στοχεύει στην προβολή και διατήρηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, η οποία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας;

- Στην εξάλειψη στερεοτύπων, προκαταλήψεων, διακρίσεων και άγνοιας σχετικά με το διαφορετικό, το ξένο ή τις πολιτιστικές μειονότητες, και επιπλέον δεσμεύονται στο να προωθήσουν το Διαπολιτισμικό Διάλογο μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Χρονιάς, καθώς επίσης στα μέσα στα επόμενα χρόνια να ενεργοποιήσουν συλλογικές δημιουργικές πηγές και να χοροστατήσουν στην έννοια της συμμετοχής, ως ένας σύνδεσμος ανάμεσα στους ανθρώπους;
- Στην διάδοση των κειμένων σχετικά με την Ευρωπαϊκή Χρονιά και της κεντρικής της ιδέας στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ατόμων, στο να διασφαλίσουν την προβολή του λογότυπου, των ενημερωτικών φυλλαδίων και όλου του επικοινωνιακού και πληροφοριακού υλικού το οποίο αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Χρονιά, έτσι ώστε να προβληθεί το περιεχόμενο και οι στόχοι του όλου εγχειρήματος.

ARTS FESTIVALS'

Declaration on Intercultural Dialogue

AN INITIATIVE OF THE EUROPEAN FESTIVALS ASSOCIATION

